VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI EDUKACJI, NAUKI I MŁODZIEŻY**
(NR 172)
z dnia 24 września 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 172)

24 września 2014 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Pawła Baucia (TR),** przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację Ministra Edukacji Narodowej na temat – Wsparcie polskiej oświaty z funduszy europejskich w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W posiedzeniu udział wzięli: **Ewa Dudek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikiem, **Wojciech Starzyński** prezes zarządu fundacji „Rodzice szkole", **Sławomir Wittkowicz** przewodniczący Branży Nauki, Oświaty i Kultury Forum Związków Zawodowych, **Aleksandra Kozicka-Puch** członek zarządu Stowarzyszenia Rodziców TU, **Jolanta Kossakowska** dyrektor Zespołu Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Związku Rzemiosła Polskiego, **Krzysztof Baszczyński** wiceprezes Związku Nauczycielstwa Polskiego, **Wanda Surosz** przedstawiciel prezesa zarządu głównego Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego, **Sławomir Męcina** dyrektor Biura Edukacji i Organizacji Jednostek Opiekuńczo-Wychowawczych Ochotniczych Hufców Pracy, **Anna Milewska** starszy specjalista w Biurze Rzecznika Praw Dziecka oraz **Jarosław Komża** ekspert Związku Powiatów Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska, Paweł Witecki, Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Bardzo proszę o zajęcie miejsc. Witam wszystkich przybyłych na posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Otwieram posiedzenie Komisji. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny obejmuje rozpatrzenie informacji ministra edukacji narodowej na temat – Wsparcie polskiej oświaty z funduszy europejskich w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Czy są uwagi do porządku posiedzenia? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny bez zmian. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Bardzo proszę panią podsekretarz Ewę Dudek o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Ewa Dudek:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, chciałabym w skrócie przybliżyć stan zaawansowania prac związanych z ustaleniem działań w nadchodzącej perspektywie finansowania polskiej oświaty ze środków unijnych w latach 2014-2020. W tym momencie dokument, który mamy już od maja to umowa partnerstwa, która określa generalne założenia interwencji. Ważne jest to, że większość działań edukacyjnych będzie finansowana w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Działania edukacyjne będą wdrażane zgodnie z umową partnerstwa w ramach Celu tematycznego 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Co do podziału środków przeznaczonych na ten Cel tematyczny 10., negocjacje jeszcze się nie zakończyły, natomiast cała kwota przeznaczona na Cel tematyczny 10. wynosi w przybliżeniu 3,44 mld euro. Tutaj są również środki na szkolnictwo wyższe. Te środki przeznaczone na edukację będą dostępne centralnie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, jak i regionalnie w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Jak jest to rozplanowane, jakie są cele i jakie priorytety? Wyodrębniono 3 priorytety. Pierwszy to priorytet inwestycyjny 10.1, którego celem jest ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Priorytet inwestycyjny 10.3, który zakłada wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie. Uczenia o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych. Poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia. Priorytet inwestycyjny 10.4 służy lepszemu dostosowaniu systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianiu przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia.

Na poziomie krajowym realizowane będą działania związane z poprawą ram funkcjonowania polityki edukacyjnej oraz uczenia się przez całe życie. Na poziomie regionalnym wsparcie kierowane będzie do indywidualnych osób uczestniczących w procesie kształcenia. Środki będą przeznaczone przede wszystkim na kształcenie umiejętności potrzebnych na rynku pracy i kształcenie ustawiczne dorosłych. Będą również podejmowane działania na rzecz spójności społecznej. W dziedzinie edukacji w obszarach szkolnictwa zawodowego nastąpi koncentracja przedmiotowa oraz rozwój kompetencji kluczowych. Projekty regionalne będą musiały pozostać komplementarne z przedsięwzięciami zaproponowanymi na poziomie krajowym.

Powyższe działania, realizowane zarówno centralnie jak i regionalnie, są przedsięwzięciami planowanymi przez MEN i obecnie są przedmiotem negocjacji z Komisją Europejską, dlatego to, o czym mówimy będzie przedmiotem dalszych ustaleń.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój. To jest program, który będzie realizowany na poziomie centralnym. Tutaj w Priorytecie inwestycyjnym 10.1 przewidujemy działania na rzecz poprawy funkcjonowania i zwiększenia wykorzystania systemu wspomagania szkół poprzez:

– szkolenia i doradztwo dla pracowników systemu wspomagania pracy szkół i organów prowadzących oraz trenerów z zakresu kompetencji kluczowych dla uczniów, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy. Za każdym razem jest odniesienie do kompetencji i do związku edukacji z późniejszym rynkiem pracy;

– wsparcie tworzenia sieci szkół ćwiczeń, w tym: przygotowanie szkół do prowadzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń, przygotowanie programów doskonalenia zawodowego nauczycieli, szkolenia dla trenerów szkół ćwiczeń, doskonalenie zawodowe nauczycieli w ramach szkół ćwiczeń;

– szkolenie i doradztwo dla kadry kierowniczej systemu oświaty. Tu również nacisk położony jest na kluczowe dla uczniów kompetencje potrzebne do poruszania się na rynku pracy. Te kompetencje zostały zdefiniowane przez Komisję Europejską jako najważniejsze z całego zestawu kompetencji kluczowych;

– opracowanie i upowszechnienie narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym;

– szkolenie i doradztwo dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym ucznia młodszego i niepełnosprawnego.

Działania na rzecz zwiększenia wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego to m.in.:

– tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych, scenariuszy lekcji i zajęć dla każdego etapu edukacyjnego, oraz rewizja treści nauczania pod kątem: rozwijania kluczowych kompetencji uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy, nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów;

– tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom oraz rozwijanie e-zasobów;

– integracja baz danych systemu oświaty. Tu głównie chodzi o System Informacji Oświatowej, System Obsługi Egzaminów Zewnętrznych, System Ewaluacji Oświaty, Edukacyjną Wartość Dodaną oraz o Porównywalne Wyniki Egzaminacyjne.

W Priorytecie inwestycyjnym 10.3 przewidywane są działania na rzecz:

– funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji zawierającego wszystkie pełne kwalifikacje,

– włączenia kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty oraz szkolnictwa wyższego do zintegrowanego systemu kwalifikacji,

– wzrostu liczby przedsiębiorców włączonych w identyfikację i prognozowanie potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy,

– zwiększenia dostępu osób dorosłych do różnych form uczenia się przez całe życie,

– zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całożyciowego doradztwa edukacyjnego. Tu chodzi o dostęp do tych usług od pierwszych lat życia szkolnego.

Ta przedmiotowa koncentracja wsparcia w latach 2014-2020 nastąpi w obszarze kształcenia zawodowego. Priorytet inwestycyjny 10.4, ostatni w PO WER, ma na celu podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym stworzenie warunków dla współpracy pracodawców ze szkołami i placówkami edukacyjnymi różnego typu i szczebla w procesie kształcenia, egzaminowania i doradztwa zawodowego.

Celem podejmowanych działań będzie m.in.:

– włączanie partnerów społecznych w trwałe struktury współpracy na rzecz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,

– zwiększenie wykorzystania zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia zawodowego,

– zwiększenie dostępności rozwiązań organizacyjnych w zakresie współpracy szkolnictwa zawodowego ze szkolnictwem wyższym,

– zapewnienie informacji zwrotnej dla systemu kształcenia zawodowego na temat losów absolwentów szkół zawodowych.

Teraz powiem o 16 Regionalnych Programach Operacyjnych. Tam projekty edukacyjne również będą realizowane w ramach wyodrębnionych komponentów i będą komplementarne z kierunkami polityki edukacyjnej w Polsce. Zakładane jest wsparcie edukacji przedszkolnej. Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, w tym głównie na obszarach i w środowiskach defaworyzowanych.

Zakłada się:

– tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc edukacji przedszkolnej,

– rozszerzenie oferty ośrodka wychowania o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty,

– doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli,

– dostosowanie infrastruktury ośrodków wychowania przedszkolnego do obowiązujących standardów.

W programach operacyjnych są również przewidziane działania podejmowane na rzecz kształcenia ogólnego. Jest to m.in.:

– kontynuacja działań realizowanych w ramach pilotażu rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła”. W ramach tego działania ma nastąpić doposażenie szkół dla dzieci i młodzieży (w tym szkół specjalnych) w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz budowanie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów,

– budowanie kompetencji w zakresie matematyki, informatyki i nauk przyrodniczych jako podstawy do uczenia się przez całe życie. W ramach tych działań ma nastąpić wyposażenie pracowni przedmiotowych funkcjonujących w szkołach i placówkach w nowoczesne narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki oraz wspieranie rozwoju kompetencji nauczycieli,

– działania służące indywidualizacji podejścia do ucznia, to wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wspieranie uczniów młodszych, którzy każdy kolejny etap edukacji szkolnej rozpoczynają wcześniej, w związku z obniżeniem obowiązku szkolnego do szóstego roku życia,

– kształtowanie u uczniów kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej, które powinny być w szczególności skierowane do szkół, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne,

– przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu i segregacji. Temu ma służyć zakup specjalistycznego sprzętu, pomocy dydaktycznych koniecznych do rozpoznawania

potrzeb, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci i młodzieży. Przygotowanie kadry pedagogicznej do efektywnego stosowania pomocy dydaktyczno-naukowych w pracy z dziećmi i młodzieżą.

Przedsięwzięcia podejmowane w obszarze kształcenia zawodowego:

– upowszechnianie wszelkich form współpracy szkół zawodowych z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, instytucjami rynku pracy i szkołami wyższymi,

– doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy,

– poszerzenie oferty praktyk i staży dla nauczycieli w przedsiębiorstwach, uruchomienie studiów podyplomowych, szkolenia kaskadowe dla nauczycieli organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli,

– rozwój doradztwa zawodowego dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zapewnienie dostępu do odpowiedniej informacji edukacyjno-zawodowej od pierwszych etapów edukacyjnych. Tworzenie regionalnych platform edukacyjno-zawodowych integrujących informacje o rynku pracy i ofercie kształcenia. Organizacja współpracy różnych instytucji działających w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego,

– tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego lub innych jednostek organizacyjnych realizujących zadania zbieżne z zadaniami centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego,

– tworzenie w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.

W obszarze kształcenia dorosłych planowane są kursy i szkolenia skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności cyfrowych i językowych, a także planowane jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie poprzez poprawę niskich umiejętności osób dorosłych, ważnych dla włączenia się w aktywność ekonomiczną i społeczną.

Tak jak mówiłam na początku – trwają negocjacje poszczególnych programów operacyjnych z Komisją Europejską. W ubiegłym tygodniu odbyło się spotkanie negocjacyjne w sprawie Programu Edukacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Zgodnie ze zdaniem przedstawiciela Komisji winno zakończyć etap negocjacyjny i doprowadzić do nadania uzgodnionego brzmienia PO WER. Jednocześni trwają negocjacje w sprawie 16 Regionalnych Programów Operacyjnych. Planowane, podkreślam, planowane jest przyjęcie wszystkich programów zakładane jest do końca 2014 r. podkreślam, że negocjacje są w toku. Zarówno w odniesieniu do PO WER, jak i 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Proszę. Czy panie i panowie posłowie? Jeszcze wczytują się w tekst. Bardzo proszę pana.

Prezes zarządu fundacji „Rodzice szkole" Wojciech Starzyński:

Wojciech Starzyński, fundacja „Rodzice szkole". Z wielkim zainteresowaniem przeczytałem ten program i wsłuchałem się w to, co mówiła pani minister. Sądzę, że należy zwrócić uwagę na pewne braki w tym projekcie, w tym programie mówiącym o celach, na które będziemy wydawali pieniądze w latach 2014-2020. Ma te same mankamenty, które według mnie, miał program na lata 2007-2013. Zwracałem zresztą na to uwagę. Odbyła się konferencja w Instytucie Badań Edukacyjnych, gdzie przedstawiane były wszystkie programy regionalne z tamtego okresu.

Było to bardzo ciekawe, ale właściwe w tych programach nie zauważa się tego, że – po pierwsze – uczestnikami życia szkolnego są również rodzice i może warto byłoby włączyć do tego programu jakieś elementy, gdzie określone zostałyby zasady współżycia wszystkich uczestników życia szkolnego. Dużo mówi się na ten temat. Szczególnie nowi ministrowie edukacji narodowej składają różnego rodzaju deklaracje, ale w gruncie rzeczy nic się nie robi.

Kolejny raz, zresztą, w tej chwili realizuje się program „Szkoła współpracy. Uczniowie i rodzice społecznym kapitałem nowoczesnej szkoły", który – mówiłem o tym kiedyś

z dużą ostrożnością – doprowadzi do dalszego zmarnowania 13 mln zł, ponieważ już widać, że ten program nie przynosi i nie przyniesie żadnych efektów. W związku z tym mam konkretne pytanie do pani minister. Czy myślą państwo o tym, żeby zdobywać pieniądze europejskie na budowanie przestrzeni współpracy wszystkich uczestników życia szkolnego? To jest jeden element.

Drugi element. Ciągle odnoszę wrażenie, że MEN w programach koncentruje się na lepszym przygotowaniu wszystkich do poruszania się na rynku pracy. To jest zresztą bardzo słuszna idea itd., ale w gruncie rzeczy MEN nie robi nic i w programach nie ma żadnych elementów, które pomogłyby tym dobrze przygotowanym do rynku pracy poczuć się obywatelami tego kraju. Obawiam się, że przygotowujemy do rynku pracy ludzi, którzy za chwilę będą pracowali w Anglii, w Niemczech itd., tylko nie w Polsce, bo te programy absolutnie nie kształtują żadnych postaw obywatelskich. To jest drugi element i myślę, że warto zwrócić na to uwagę.

Trzecia sprawa – brzmi to może trochę nieelegancko – ale ciągle od lat nie mogę zrozumieć, jaką rolę spełniają wyższe uczelnie wydające tytuły magistrów osobom, które uczą nasze dzieci? Przeznaczane na dokształcanie nauczycieli we wszystkich obszarach jest ciągle 90% czy 80% wszystkich środków publicznych. Powinni wynieść ze studiów 90% potrzebnej wiedzy. Ciągle dokształcamy. Rozumiem, że świat się zmienia i trzeba dokształcać nauczycieli, ale są pewnego rodzaju granice. Jednym słowem, zdecydowanie brak mi w tym programie, podkreślam, że brakowało również we wcześniejszych, elementów, które spowodowałyby wciągnięcie w oświatę krajową wszystkich uczestników życia szkolnego, a w gruncie rzeczy wszystkich obywateli i kształtowały postawy obywatelskie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Widzę, że na razie wszyscy są jeszcze zamyśleni. Pewnie nad nowym składem rządu. Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Przewodniczący Branży Nauki, Oświaty i Kultury Forum Związków Zawodowych Sławomir Wittkowicz:

Dziękuję bardzo. Sławomir Wittkowicz, Forum Związków Zawodowych. Mam takie pytanie. Jeśli pani minister może wyjaśnić. Rozumiem, że negocjacje nie zostały formalnie zakończone, zwłaszcza kiedy mówimy o tym szczeblu centralnym, krajowym, bo RPO ma te terminy nieco dłuższe, czy mogłaby pani powiedzieć jak MEN, czy szerzej – rząd, planuje podzielić te środki? Jaka część ma być przeznaczona na te priorytety – pierwszy, drugi, trzeci – w państwa sugestii?

Drugie, związane z tym pytanie – ile środków, chociażby procentowo, zamierzają państwo przeznaczyć na jakieś twarde elementy, po których po 2020 r. zostanie jakiś konkret w systemie edukacji i będziemy mogli kształtować go już z własnych środków budżetowych bez wspomagania z zewnątrz. Jaka część środków przeznaczona jest, o czym wspomniał mój przedmówca, na doskonalenie, ciągłe dokształcanie itd. Jak w państwa pomyśle procentowo wyglądają te relacje w PO WER? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Pozwolę sobie zadać kilka pytań pani minister. Pierwsza rzecz to taka refleksja. Niestety trochę smutna, ponieważ wydaje mi się, że czytam coś sprzed paru lat. Mniej więcej takie same są tu sformułowania. Mało tego, smutne jest też dlatego, ponieważ większość tych sformułowań, które od lat dźwięczą mi w uszach, dotyczy szkolnictwa zawodowego, a ostatnio z pewnością słyszeli państwo o wręcz tragicznym poziomie zdawalności niektórych egzaminów zawodowych. To w zasadzie jest klęska.

Druga strona tego medalu jest związana ze współpracą, która wielokrotnie była tu pokazywana, na razie werbalnie, przedsiębiorców ze szkołami czy z systemem szkolnictwa o czym już mówi się od parunastu lat i efekty kształcenia są takie jakie są, czyli kiedy młodzież podchodzi do komisji zewnętrznej, niezależnej od systemu, który edukował, to efekty są jednak dość kiepskie. Pojawia się logiczny wniosek – pewnie trzeba byłoby poprzeć go badaniami – teza jest taka, że coś tutaj nie funkcjonuje, a od lat słyszymy te same frazy, że to robimy i wszystko coraz lepiej się rozwija. To jest tylko taka moja refleksja.

Natomiast takie są moje pytania, ponieważ mówimy o szkolnictwie zawodowym w kontekście liczby bezrobotnych absolwentów szkół. Młodych ludzi, którzy po zakończeniu kształcenia, zdobycia kwalifikacji wchodzą na rynek pracy i mówią, że tej pracy nie mogą dostać. Pracodawcy mówią, że oni są nieprzygotowani. W związku z tym, czy budując te priorytety, czy nasze rozwiązania porównywano z rozwiązaniami istniejącymi w innych państwach? Wiadomo, że wszystkie kraje Unii Europejskiej, nie tylko Polska, musiały złożyć Komisji Europejskiej odpowiednie programy. To robią wszyscy razem.

Wiemy, że część krajów lepiej radzi sobie z tą sytuacją, jeśli mamy na myśli – brzydko mówiąc – zatrudnialność, jak i poruszanie się po rynku pracy młodych ludzi. Inne kraje słabiej sobie radzą z tym problemem. Jak mawia się w szkole – czy nie należałoby ściągnąć pomysły od tych, którzy radzą sobie lepiej? Oczywiście, jest tu jeszcze kwestia bazy, ale to jest zupełnie inna kwestia. Czy nasze rozwiązania konfrontowaliśmy z Niemcami, z Holendrami, z Finami? Może z Hiszpanią? Może oni mają jakieś genialne pomysły? Ciekawe jak oni widzą tę swoją działalność, jeśli idzie o kwestie zainwestowania środków europejskich w szkolnictwo. Szczególnie w ten punkt kontaktowy – szkoły i rynek pracy. To jest jedno pytanie.

Drugie pytanie jest natury technicznej. Skąd nazwa „priorytety inwestycyjne”? Czy chodzi o inwestycję w ludzi, czy inwestujemy w instytucje? Rozumiem, że są priorytety, ale one mają swój przymiotnik – „inwestycyjne”. Inwestycja kojarzy się z inwestowaniem w coś. Czy to jest tylko jakaś kalka z dokumentów Komisji Europejskiej, czy może jest to zamierzona forma zapisu? To jest moje kolejne pytanie.

Poza tym, mamy w Priorytecie inwestycyjnym 10.1, czy może 10i, chyba chodzi tu o jedynkę, w punkcie drugim – „wsparcie tworzenia sieci szkół ćwiczeń”. Chciałbym się dowiedzieć, w jaki sposób i czy te szkoły – nawiązuję do roli szkół wyższych – będą powiązane z systemem kształcenia nauczycieli przez szkoły wyższe? Czy są to szkoły podnoszące kwalifikacje, które nauczyciele już posiadają?

W Priorytecie inwestycyjnym 10.3 w punkcie piątym pojawia się sformułowanie – „zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu całożyciowego doradztwa edukacyjno-zawodowego”. Mam pytanie kto i jak będzie to robił, bo wiem że są już wyspecjalizowane centra przy wojewódzkich urzędach pracy. Są też w innych miejscach. Tego typu usługi są też prowadzone przez firmy prywatne. Czy to jest tylko strumień pieniędzy, czy idzie za tym jakaś większa filozofia?

Bardzo prosiłbym o wyjaśnienie sformułowania w priorytecie inwestycyjnym 10.4, w celu nr 3 – „zwiększenie dostępności rozwiązań organizacyjnych w zakresie współpracy szkolnictwa zawodowego ze szkolnictwem wyższym”. Jakoś nie bardzo to rozumiem, gdyby można było prosić o wyjaśnienie o co tu chodzi? Nie jest to dla mnie do końca jasne, a chciałbym wiedzieć. Może jest to kolejna biurokratyczna mitręga?

Dalej w Regionalnych Programach Operacyjnych mamy działania podejmowane na rzecz kształcenia ogólnego. Tam ostatni punkt piąty to „przeciwdziałanie rozwarstwieniu społecznemu i segregacji (np. zakup sprzętu specjalistycznego, pomocy dydaktycznych do rozpoznawania potrzeb, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci…)”.

Myślę, że te przykłady są średniotrafne. Oczywiście segregacja występuje, są dzieci mniej zdolne, czy też z pewnymi niepełnosprawnościami, czy z nierozpoznanymi dysfunkcjami, ale rozwarstwienie społeczne dotyczy sytuacji ekonomicznej rodziny. Rozumiem, że tak należy rozumieć rozwarstwienie społeczne – na dwóch płaszczyznach. Jedna to płaszczyzna ekonomiczna – a więc dość czytelna do rozpoznania, ale druga dotyczy potencjału kulturowego rodzin. Z badań wiemy, że za sprawność uczenia się dzieci i młodzieży odpowiada moc kulturowa, czy potencjał kulturowy rodziny. Jakim posługują się kodem – rozszerzonym czy też nie itd. Badania zresztą pokazują, że szkoły zamiast likwidować, szczególnie to rozwarstwienie o podłożu kulturowym, utrwalają to rozwarstwienie. Segregują na zdolnych ze zdolnych rodzin o wysokim poziomie kulturowym i na tych, którzy zawsze będą niezdolni. Myślę, że to trzeba by przemyśleć. Sam zakup sprzętu specjalistycznego wiele tutaj nie da.

Moje ostatnie pytanie jest związane z pytaniem, które już tutaj padło. Chodzi o podział tych środków. Jakie środki będą przeznaczone na poszczególne priorytety? Czy będą

przeznaczone na sprawy organizacyjne, czy na kwestie merytoryczne? Na wsparcie bezpośrednie, czy może na wsparcie tych, którzy będą pomagać, czyli np. na kształcenie nowych kadr.

Z mojego punktu widzenia – nauczyciela akademickiego – bardzo się cieszę, bo tym się zajmuję, ale patrzę też na to, co się działo i co się dzieje.

Studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego. Tego typu studiów jest bardzo dużo i bardzo wielu wykształciliśmy już tych doradców nauczycieli. Ostatnio do wszystkich kuratoriów polskich wysłałem zapytanie – ile realizowanych jest zajęć z poradnictwa zawodowego? Ilu doradców zawodowych zatrudnionych jest na pełnym etacie?

Proszę państwa, w jednym z województw, nie wymienię nazwy, żaden nie jest zatrudniony, mimo że w Polsce w latach 2006-2008 przeszkolono, nie chciałbym strzelić, około 2,5 tys. nauczycieli doradztwa zawodowego. Czynnych nauczycieli. Ich się nie wykorzystuje. Oni są i warto byłoby się nad tym zastanowić. Dziękuję bardzo.

Pan poseł Żyżyński zgłaszał się, czy inny poseł? Proszę bardzo.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący zwrócił tutaj uwagę na bardzo ważne rzeczy. Myślę, że ten tekst – informację na temat wsparcia – trzeba, po prostu, przeczytać. Pozwolę sobie to przeczytać.

Priorytet inwestycyjny 10.1. Rzymska jedynka zastąpiona jest literką „i". „Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia". No, taki bełkot, że, po prostu, nie mieści się w głowie. Przepraszam. Szanowni państwo, 3,5 mld euro to jest około 14 mld zł. 14 mld zł na ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki!

Drugi punkt – „wyrównanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym" – to jest w ramach tych 14 mld zł! Nie będę czytał dalej z litości, że tak powiem, ale chciałbym zapytać panią, bo jest rozwinięcie tych tematów – „szkolenia i doradztwo dla pracowników systemu wspomagania pracy szkół". Jakieś przygotowywanie sobie zastawów narzędzi edukacyjnych. Takie ble, ble. Powiem brutalnie. To jest, po prostu, ble, ble – 14 mld zł! Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Proszę, pan poseł Suchowiejko.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Pan poseł Żyżyński częściowo odniósł się już do tego, co chciałbym powiedzieć. Mój głos jest również niemerytoryczny i odnosi się do propozycji ministerstwa. Propozycję tę określę krótko – mamy 3,5 mld euro do wydania i trwają targi, kto ile ma z tego dostać. Trwają negocjacje.

Chciałbym podnieść kwestie języka, jakim państwo się posługują, bo to już zaczyna być nieco denerwujące. Przez lata mojego pobytu w tej Komisji mam do czynienia z czymś, co określę jako niebezpieczny kierunek, w którym państwo się posuwają. To jest menowski language. Pan profesor Żyżynski pominął pewien interesujący fragment, który w swoim wystąpieniu pominęła także pani minister. To jest znamienne, ale ja to zacytuję – „poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej".

Pan przewodniczący powiedział, że pewne frazy brzmią mu znajomo, tak jak frazy sprzed kilku lat. Powiedziałbym – kilkudziesięciu lat! Nie wiem, czy to jest ten sam lud roboczy, który miał iść na barykady? „Siły roboczej" – tego nie rozumiem i może państwo wyjaśnią, o co chodzi. I te formuły, które pięknie brzmią. Chciałbym zadać pytanie – co one znaczą? „Na poziomie krajowym realizowane będą działania związane z poprawą ram funkcjonowania polityki edukacyjnej". Ram? Państwo będą poprawiać ramy? To może zapytałbym, o co chodzi? Zajmujemy się ramami, a obrazek w środku? Przyznam, że jestem lekko zdeprymowany tym językiem, którym mamy się komunikować dla poprawy Rzeczypospolitej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Nie widzę zgłoszeń. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MEN Ewa Dudek:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni posłowie, może odniosę się do ostatniego pytania – kwestii związanej z językiem. To, co tutaj jest wprost w tych pierwszych trzech kropkach i priorytetach inwestycyjnych, nazwanych jako priorytety 10.1, 10.3 i 10.4 to jest cytat z dokumentu Umowa Partnerstwa, który został przyjęty na poziomie Komisji Europejskiej i Rady Ministrów w maju br. i jest to dokument, który na dość wysokim poziomie ogólności określa pewne kierunki. Natomiast poniżej znajdują się programy operacyjne, różnego rodzaju szczegółowe opisy, wytyczne, które będą precyzować kierunki planowanych interwencji. Ten język jest językiem dokumentu, który został ustalony na poziomie negocjacji rząd – Unia Europejska i takie zapisy zostały przyjęte i obowiązuję one od maja.

W odniesieniu do tego, o czym ja mogę powiedzieć, co powstało, o czym my napisaliśmy od siebie – o tej poprawie ram funkcjonowania polityki edukacyjnej – chodziło o to, żeby odnaleźć i zachować to połączenie między tym, jakiego typu interwencja będzie prowadzona w ramach projektu centralnego – czyli w ramach Programu Edukacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, która będzie uzupełniana i wypełniana poprzez działania podejmowane w regionach. Stąd może to niefortunne użycie słowa „ramy", ale jest to taka myśl, która ma nas doprowadzić do tego, żebyśmy spójnie, czy w programie centralnym, czy w regionach, żebyśmy jednym głosem i jednym kierunkiem przez różny poziom prowadzenia działań dążyli do osiągania jednakowych celów.

Jeśli chodzi o środki, to były pytania państwa posłów dotyczące podziału środków: twardych, miękkich, podziału procentowego. Przypominam, że te wszystkie interwencje, o których tutaj mówimy, są realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Z założenia jest to program, który nie przewiduje finansowania twardych inwestycji. Było pytanie pana z Forum Związków Zawodowych o to, co zostanie po 2020 r. jeśli chodzi o inwestycje. W tym projekcie nie przewidujemy takich twardych inwestycji, natomiast rezultaty wszystkich projektów muszą być zachowane przez kolejne 5 lat. W związku z tym, nie ma tutaj mowy o rezultatach w postaci twardych inwestycji infrastrukturalnych.

Jeśli chodzi o podział – 80% albo 95%. Obecnie trwają negocjacje i w tej chwili trudno powiedzieć, jakie są to podziały.

Przeznaczonych na edukację 85% środków, to będą środki wydawane przez region. Mniej więcej15%, tak dziś mogę to określić, to są środki, które będą wydawane w ramach priorytetu centralnego, czyli w ramach PO WER. Tak, mniej więcej, procentowo się rozkłada. Tak jak wspomniałam w swojej informacji, większość tych środków, która jest dedykowana, będzie koncentrować się wokół wsparcia w obszarze kształcenia zawodowego. Proszę pamiętać, że kształcenie zawodowe to nie są kompetencje zawodowe. Kształcenie zawodowe to połączenie kompetencji ogólnych z kompetencjami zawodowymi. Projektując te działania myślimy o tym, żeby dorosły człowiek wchodzący na rynek pracy posiadał odpowiednie kompetencje, które pomogą mu, po pierwsze zafunkcjonować, a po drugie utrzymać się, żeby miał pewien potencjał, który pozwoli mu funkcjonować na tym rynku przez cały okres życia zawodowego – zmieniać zawody, poszukiwać nowych możliwości i nowych kwalifikacji.

Państwo posłowie mówili o współpracy wszystkich uczestników życia szkolnego. Jest to dla nas bardzo ważne. Mamy zapisane to w naszym kluczowym dokumencie, który określa wymagania kierowane do szkół, jakie mówią, że szkoła współpracuje z rodzicami. Rodzice są partnerem szkoły. Tu może nie widać tego, o czym na początku mówił pan poseł, natomiast wsparcie udzielane szkołom będzie zależało od realizacji wymagań stawianych szkołom. W związku z tym, jeżeli jest wymóg partnerstwa rodziców, to szkoła, która otrzymuje kompleksowe wsparcie, może otrzymać je również na stworzenie płaszczyzny współpracy z rodzicami, jeśli odpowiednia diagnoza stwierdzi potrzebę takiego zewnętrznego wsparcia. Wymaga to przygotowania, wymaga pewnych działań, które pomogą szkole aktywnie nawiązywać taką współpracę i efektywnie ją wprowadzać.

Doskonalenie, o którym była tutaj mowa, to nie doskonalenie jednego nauczyciela, tylko kompleksowe wspieranie szkoły w zdiagnozowanych przez nią obszarach, które mogą dotyczyć również kompetencji miękkich – tych postaw obywatelskich. Obecnie sformułowane wymagania nakładają takie obowiązki na szkoły. Dotyczy to wszystkich typów szkół i placówek.

Jeżeli chodzi o tworzenie szkół – ćwiczeń. Jest to miejsce, które z założenia ma służyć temu, żeby nauczyciele odbywali tam pierwsze praktyki. Chodzi o nauczycieli, którzy przygotowują się do rozpoczęcia pracy w zawodzie i tych, którzy już ten zawód wykonują. Planowane są dwie szkoły – ćwiczeń w każdym województwie. Będą dedykowane przygotowywaniu przyszłych nauczycieli do zawodu, do podjęcia samodzielnej pracy.

Pan przewodniczący zapytał również o punkt, który brzmi – zwiększenie dostępności rozwiązań organizacyjnych w zakresie współpracy szkolnictwa zawodowego ze szkolnictwem wyższym. W odniesieniu do tego pytania chciałabym podkreślić, że ta współpraca oznacza czerpanie z potencjału szkół wyższych, zwłaszcza tych, które w swojej specyfice są zbliżone do profilu szkoły zawodowej. Tak, aby szkoła zawodowa, która kształci przyszłych pracowników w konkretnym zawodzie i kadra nauczycielska tej szkoły mogła współpracować z kadrą szkół wyższych, korzystać z potencjału dydaktycznego, wsparcia technicznego i z pewnych rozwiązań, które będą służyły temu, żeby przyszły absolwent szkoły mógł być jak najnowocześniej przygotowany do funkcjonowania na rynku pracy. Przewidujemy również rozwój współpracy szkolnictwa ogólnego ze szkolnictwem wyższym. Była tu wcześniej o tym mowa.

Rozwarstwienie społeczne i segregacja. Tu jest aspekt związany ze specjalnego rodzaju pomocą, jaka będzie kierowana do uczniów, którzy pochodzą z rodzin, które są w niekorzystnym położeniu finansowym czy społecznym, w szerokim rozumieniu tych pojęć. Szkoła powinna być przygotowana do zdiagnozowania potrzeb takiego dziecka, a potem do prowadzenia działań wspomagających, prowadzenia terapii, żeby w możliwie największym stopniu zniwelować to rozwarstwienie i likwidować skutki niewłaściwego funkcjonowania rodziny, z której dziecko trafiło do szkoły.

Zakup sprzętu specjalistycznego jest wymieniony jako przykładowa możliwość pewnych działań. Natomiast możliwe są też inne działania, jakie nie polegają na zakupach, ale na przygotowaniu kadry, która będzie szczególnie wyczulona i będzie mogła efektywnie pomagać dzieciom, które pochodzą z rodzin w pewien sposób dysfunkcyjnych.

Pytali państwo o szkolenie zawodowe. Mówimy o tym przez pewien czas. Ta sytuacja jest nam wszystkim znana. Proszę tylko zauważyć, że reforma szkolnictwa zawodowego jest formalizowana. Są odnowione programy nauczania, są nowe formy egzaminów. Jest to w trakcie wdrażania. Jak dobrze wiemy, to jest pewien proces. To jest działanie długofalowe. Tak jak wszystko, co robimy w edukacji, jest to zaplanowane na dłuższą perspektywę czasową i ten efekt jest odroczony. Dlatego wzmacniamy szkolnictwo zawodowe i wzmacniamy kompetencje nauczycieli.

Rozwój szkół zawodowych, zbliżenie ich do rynku pracy. Jeden z posłów zapytał o doświadczenia innych krajów. Zarówno Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej i departament związany z edukacją zawodową w MEN mają wyniki badań na ten temat. Mają znajomość tematu. Działania, które są planowane, wynikają również z doświadczeń, które zdobyły inne kraje.

Język. Ten język, język tego dokumentu wynika, proszę to zauważyć, nie tylko z jakiejś naszej właściwości językowej, która charakteryzuje język używany w MEN. Jest to język, który w jakiś sposób odzwierciedla język dokumentów europejskich. Później na bazie tego materiału będziemy tworzyć własne dokumenty, które będą pisane naszym językiem. One już są tworzone. W ścisłej współpracy z MIR wydajemy szczegółowe wytyczne dla regionów. Jesteśmy ich autorami. Wskazujemy te obszary i działania, które są istotne dla utrzymania spójności i komplementarności prowadzonych działań. Zarówno regionalnych i tych na poziomie centralnym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Żyżyński a potem pan z fundacji „Rodzice szkole".

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Przepraszam bardzo, to nie jest tylko kwestia języka. Wyjaśniała nam to pani. Nie chcę tutaj się nad panią znęcać. To nie jest pani wina. Taki rzeczywiście jest język tych dokumentów. Przypominam, że ci ludzie w Unii Europejskiej dostają gigantyczne pieniądze. Właśnie otworzyłem internet, opracowują instrukcje korzystania z drabiny, instrukcje korzystania z kaloszy i takie inne bzdury. Język jakim potrafią pisać to jest język, którego przykład tu mamy.

Pozostaje zasadnicze pytanie. To jest 14 mld zł i właściwie nie ma dobrego planu, żeby tę kwotę skutecznie wykorzystać. Zarobi na tym jakaś firma instruktażowa. Będą pisali instrukcje, tworzyli jakieś zestawy. Właśnie w tej chwili to mi się zamknęło. Był tam jakiś zestaw wszystkich zawodów itd. Ktoś usiądzie i dostanie gigantyczne pieniądze za robienie bzdur, po prostu. To jest niepotrzebne. Zestaw wszystkich możliwych zawodów, czy coś w tym rodzaju, w ramach tych 14 mld zł.

Trzeba jakoś podnieść jakość i atrakcyjność kształcenia. Ja tu nie widzę niczego na temat wyposażenia laboratoriów szkolnych w atrakcyjne zestawy edukacyjne, żeby dzieci miały w nauce jakiś element atrakcji. Nie tylko takie wkuwanie itd. Laboratoria. To jest najważniejsze, żeby wyposażać szkoły w dobre laboratoria, a nie żeby firmy konsultingowe i szkoleniowe zarabiały gigantyczne pieniądze na niepotrzebnych kursach. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo, pan prezes.

Prezes zarządu fundacji „Rodzice szkole" Wojciech Starzyński:

Bardzo się cieszę, że pani minister zaznaczyła, że będą jednak jakieś środki będą przeznaczane na kształtowanie postaw obywatelskich i współpracę z rodzicami, czy też na współpracę z organami szkolnymi na budowanie tej przestrzeni współpracy. Chciałbym jednak uzmysłowić pewną sprawę, pani minister. Powiedziała pani, że diagnoza tej sytuacji będzie następowała w szkołach i jeśli szkoła będzie uznawała, że warto przeznaczyć na to środki, to będzie te środki przeznaczała. Gdyby zapytać w szkołach, jest to informacja, której zwykle udzielają dyrektorzy, jeśli zapyta pani 35 tys. dyrektorów szkół o to, czy w ich szkołach prawidłowo przebiega proces kształtowania postaw obywatelskich i współpracy wszystkich organów szkoły, to uzyska pani 35 tys. odpowiedzi, że wszystko przebiega prawidłowo. Na te 35 tys. składa się to, że poza Bułgarią mamy najniższy poziom kapitału społecznego w Europie. W związku z tym jest tu pewna sprzeczność i oddanie tych środków bez wyraźnego zaangażowania się władz centralnych, oddanie tego w ręce szkół nie doprowadzi do żadnych efektów. Ewentualnie do zmarnowania tych środków.

Bardzo wyraźnie chcę to podkreślić i jednocześnie zwrócić uwagę – bo dotykamy sprawy kapitału społecznego – większość socjologów, nie tylko polskich ale i światowych, w momencie kiedy pojawił się termin kapitał społeczny, większość socjologów uważa, że tego kapitału nie można zbudować bez wyraźnej inspiracji władz centralnych. W związku z czym przeniesienie decyzji o podejmowaniu decyzji na poziom szkół do niczego nie doprowadzi. Jestem o tym głęboko przekonany. Sygnalizuję to, żeby pomyśleć o innych rozwiązaniach, bardziej systemowych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję. Widzę, że pani minister chciałaby odnieść się do tego w kilku zdaniach. Proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w MEN Ewa Dudek:

Bardzo dziękuję za tę uwagę. Być może nieprecyzyjnie się wyraziłam, ponieważ to wspomaganie jest prowadzone w oparciu o diagnozę, w której współuczestniczy dyrektor szkoły, bo chyba nie wyobrażamy sobie, że ktoś chce przystąpić do jakiegoś procesu wspomagania wbrew swojej woli i żeby to działanie było efektywne. W związku z tym ten dyrektor jest współuczestnikiem tej decyzji w jakich obszarach będzie u niego to wspomaganie prowadzone i jego głos na pewno jest ważny. Natomiast to, co pan powiedział, to nie są wyłącznie deklaracje dyrektorów, którzy być może nazbyt optymistycznie oce-

niają swoją pracę, ponieważ są to też pewne dane zastane w szkole, która będzie podlegała takiemu wspomaganiu. Taka szkoła poza wynikami egzaminów zewnętrznych, z dużym prawdopodobieństwem będzie posiadała raport z ewaluacji zewnętrznej, w którym to raporcie jest określony poziom wypełnienia wymagań przez daną szkołę. Tak jak powiedziałam, jednym z wymagań jest również wprost brzmiące wymaganie, że rodzice są partnerami szkoły.

Poza tym, szkoła oprócz tych zewnętrznych danych w postaci raportu z ewaluacji i wyników egzaminów zewnętrznych, które w tym aspekcie mają może trochę mniejsze znaczenie, jest również zobowiązana do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej i wskazania tych wyników przeprowadzonej ewaluacji organom, które będą proponować wspomaganie tej właśnie szkole. W związku z tym, to nie są tylko deklaracje, ale również pewien zasób danych, które posiada szkoła.

Odnosząc się do poprzedniego pytania chciałabym wskazać, że to o czym mówił pan poseł – atrakcyjne wyposażenie szkół we wszelkiego rodzaju pomoce i laboratoria – jest tu również to powiedziane. W Regionalnych Programach Operacyjnych jest pewien modelowy katalog przygotowany przez Centrum Nauki Kopernik. Są tam przedstawione modelowe wyposażenia wszelkich pracowni, gdzie młodzież uczy się biologii, przyrody, chemii i fizyki. Poza pracowniami istotnym aspektem jest doskonalenie umiejętności nauczycieli, którzy muszą umieć korzystać z takich pracowni. Takie działania już przygotowaliśmy. Rekomendacje zostały opracowane wspólnie z Centrum Nauki Kopernik i te rekomendacje zostały już przekazane regionom. Te rekomendacje będą powtarzane w wytycznych, które obecnie są przygotowywane przez MEN i MIR. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Hall i potem pani.

Poseł Katarzyna Hall (PO):

Panie przewodniczący, dziękuję za udzielenie mi głosu, bo zgłaszałam się już wielokrotnie. Dziękuję za zauważenie, w końcu. Chciałabym odnieść się do tego, że z radością stwierdzam, pani minister, że mamy myślenie o tworzeniu pewnych narzędzi edukacyjnych finansowanych z funduszy europejskich, które mają pomagać nauczycielom. Natomiast widzę, że państwo również myślą o tym, że trzeba jakoś monitorować wdrażanie różnych zmian programowych, bo jak wiadomo, są to zmiany, które będą następowały przez następne parę lat, w kształceniu ogólnym i zawodowym.

Chciałabym wiedzieć, jak duża część tych środków będzie przeznaczona na takie wsparcie badawcze tego procesu, żeby ministerstwo było w stanie dysponować różnymi wskaźnikami pokazującymi różne parametry jakościowe edukacji. Jak wiadomo, bez pewnego zaplecza badawczego nie będzie danych, które umożliwiają planowanie jakichś dalszych zmian, postępu, tworzenia innowacyjnych sposobów pracy. Interesuje mnie myślenie o zapleczu badawczym, monitorowaniu ewaluacji wchodzących rozwiązań. Wiadomo, że gdy coś wchodzi w życie, to wtedy widać, co trzeba poprawiać, korygować, planować i na ile będzie to takie badawcze trzymanie ręki na pulsie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Przepraszam panią posłankę, ale niestety malarska perspektywa nie zawsze pozwala dostrzec mi wszystkie podniesione ręce. Będę pilnie się wpatrywał. Bardzo proszę. Proszę się przedstawić.

C**złonek zarządu Stowarzyszenia Rodziców TU Aleksandra Kozicka-Puch:**

Dziękuję. Stowarzyszenie Rodziców TU. Mam takie pytanie. Jak będzie wyglądało wsparcie edukacji przedszkolnej w tym nowym etapie finansowania w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych? Chciałabym wiedzieć, czy w każdym województwie będzie podobny procent, czy regiony same będą ustalały tę wielkość? Ile będzie to procentowo w skali ogólnopolskiej?

Chciałabym jeszcze wiedzieć, co to znaczy „obszary i środowiska defaworyzowane”? Czy środki, które się pojawią, będą środkami konkursowymi? W jaki sposób będą one rozprowadzane? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia? Proszę bardzo. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Fabisiak (PO):

Nie wiem czy to ja, ale na wszelki wypadek zaryzykuję. Dziękuję bardzo. Ja o szkolnictwie zawodowym. Mam jedno drobne pytanie dotyczące sformułowania. Przy przedsięwzięciach dotyczących kształcenia zawodowego mamy punkt 4 – „rozwój całożyciowego doradztwa zawodowego". Czy „całożyciowe" znaczy ustawiczne? Nie bardzo rozumiem. Sformułowanie to rzecz być może mało ważna, ale warto byłoby to zdefiniować.

Natomiast samo pytanie dotyczy punktu 1 – „upowszechnianie wszelkich form współpracy". Jest to niezwykle istotne w kontekście działalności szkół zawodowych. Bardzo prosiłabym o rozwinięcie tego punktu. Co dokładnie mieli państwo na myśli? Czy dzięki tym programom i tym środkom możliwe będzie odbywanie zagranicznych praktyk przez uczącą się młodzież? Jest to współpraca i nabywanie kompetencji. Bardzo prosiłabym, pani minister, o rozwinięcie tego punktu, jego ukonkretnienie, bo te zapisy są takie dość ogólne i niekoniecznie zrozumiałe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję. Nie widzę więcej zgłoszeń. Przepraszam, bardzo proszę.

Dyrektor zespołu oświaty zawodowej i problematyki społecznej Związku Rzemiosła Polskiego Jolanta Kossakowska:

Dziękuję bardzo. Jolanta Kossakowska, Związek Rzemiosła Polskiego. Mam świadomość, że ten materiał ma bardzo duży stopień ogólności, bo taki musi być. Ponieważ jednak w tej najbliższej perspektywie mamy koncentrować się na kształceniu zawodowym, a jak wiemy, ten segment kształcenia potrzebuje wielu zmian pomimo tego, że weszliśmy w etap wdrożenia modernizacji systemu kształcenia zawodowego, mam takie pytanie: jak resort edukacji wyobraża sobie tworzenie warunków współpracy pracodawców ze szkołami zawodowymi? Na czym miałoby to polegać?

Druga kwestia, która, myślę, że ma znaczenie dla budowania tej współpracy z pracodawcami w zakresie większego zaangażowania ich do procesu zawodowego dotyczy włączenia zarówno na etapie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i Regionalnych Programów Operacyjnych do działań związanych z doskonaleniem edukacyjnym nauczycieli. Nie tylko nauczycieli, ale również instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Wiadomo, że bardzo ważna jest grupa nauczycieli, którzy realizują w szkołach program z zakresu przedmiotów zawodowych, ale wiadomo też, że w przedsiębiorstwach, tam, gdzie młodzież odbywa nauki praktyczne, nadzór nad przebiegiem ich nauki sprawują instruktorzy praktycznej nauki zawodu. Biorąc pod uwagę potrzebę podniesienia jakości wydaje mi się, że powinno być uzasadnione, żeby również ta grupa osób mogła być włączona do działań związanych z doskonaleniem zawodowym.

Z doświadczenia wiemy, że jeżeli w dokumentach, które są konstruowane na poziomie centralnym, nie znajdą się jednoznaczne zapisy, to potem w Regionalnym Programach Operacyjnych niekoniecznie będzie to znajdowało takie zrozumienie ze względu na zbyt dużą ogólność zapisu. Tak więc mam prośbę o ewentualne rozważenie propozycji, aby do tych działań zaangażować również instruktorów praktycznej nauki zawodu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. W takim razie zamykam listę, bo widzę, że wyczerpały się pomysły i bardzo proszę panią minister o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MEN Ewa Dudek:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o konieczność monitorowania i badania wpływu tej interwencji prowadzonej na poziomie centralnym i regionalnym na wyniki edukacyjne, to jest niezwykle ważny aspekt i, po pierwsze, sami zdajemy sobie z niego sprawę, a po drugie jesteśmy zobowiązani przez Komisję Europejską do takiego monitorowania, żeby za każdym razem móc określić trafność i skuteczność interwencji. W okresie programowania

zakładane jest nawet takie śródokresowe podsumowanie rezultatów, po to, żeby planować działania na dalsze lata.

Tak więc te projekty, które będą realizowane, na pewno będą musiały być projektami, których realizacja jest rozłożona w czasie. Nie ma założenia, że są projekty pięcioletnie. One będą musiały być podzielone na etapy, żeby móc dokonywać ewaluacji prowadzonych działań. Od tego będzie też zależało, w jakim stopniu będzie można kontynuować wsparcie, bądź w odpowiedni sposób zmienić prowadzone działania, zmienić obszar interwencji. To jest obowiązek, który nakłada na nas dysponent, że tak powiem, czyli Komisja Europejska. Sami również planujemy takie działania i to nie tylko w PO WER, ale również w programie, który obsługowo towarzyszy temu programowi, czyli pomocy technicznej.

W odniesieniu do pytania na temat obszarów defaworyzowanych i na temat przedszkoli. Te działania będą prowadzone w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

Było pytanie dotyczące procentowego podziału środków. To, oczywiście, zależy od potrzeb. To są województwa, gdzie dostęp do edukacji przedszkolnej jest lepszy i tam będzie to wspierane w mniejszej skali. Są natomiast województwa, gdzie ciągle są białe plamy, jeśli chodzi o edukację przedszkolną. Tam będzie zwiększony przepływ środków na te cele.

Było pytanie, czy będą to środki przydzielane konkursowo. Jest za wcześnie, żeby o tym mówić, natomiast wszystko wskazuje na to, że większość tych działań będzie prowadzona w formie pozasystemowej, czyli w różnego rodzaju konkursach, ale do tych konkursów za każdym razem, proszę pamiętać, wytyczne programowe będą pochodziły z MEN i MIR. Tak więc, te konkursy będą budowane, dokumentacja konkursowa będzie projektowana w uzgodnieniu i w odniesieniu do tych wytycznych.

Jeśli chodzi o współpracę szkół zawodowych z otoczeniem gospodarczym, to podniosła pani bardzo ważną kwestię współpracy i praktycznego nauczania uczniów we współpracy z pracodawcami i z ich zapleczem oraz przygotowanie instruktorów do korzystania z tej współpracy. Zakładamy, że uczniowie i nauczyciele będą korzystać z tych możliwości, które daje współpraca z pracodawcami. To już się dzieje. To wszystko dzieje się też na poziomie regionalnym, w odniesieniu do danych potrzeb i możliwości, do realnych sytuacji w danym regionie. Zależy to od tego jak blisko powiązane są szkoły z zakładami pracy w danym regionie. W tym momencie kierujemy pewne środki na to, żeby uaktywnić taką współpracę, żeby ona mogła się rozpocząć. To nie praktyczne przygotowanie nauczycieli i uczniów, ale także włączanie pracodawców w przygotowanie programów nauczania, po to, żeby oni od początku kształcenia mieli swój udział w pewnym etapie tworzenia programów nauczania, żeby wynikały one ze wspólnie podjętych założeń. Tak więc to, o czym mówiły tu panie posłanki i pani zadająca pytanie, jest uwzględnione w tych wytycznych.

Jeśli chodzi o staże, to w ramach tych programów dotyczą one pracodawców krajowych. W innym programie europejskim Erasmus+ istnieje możliwość odbywania staży zawodowych zagranicą, natomiast w tych programach, o których tutaj mówimy, takie możliwości nie są przewidziane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Nie wniesiono żadnych wniosków. W takim razie informuję, że protokół z posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie dostępny w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie. Dziękuję bardzo.